

zaključna riječ

ZAKLJUČNA RIJEČ

Vrijeme je da prekinemo ovako živu i konstruktivnu diskusiju te da zaključimo radom ovaj Teološko-pastoralni tjedan. Naša hvala ide najprije dobrom Bogu, jer »svaki dobar dan, svaki savršeni poklon odozgor je, silazi od Oca svjetlila u kome nema promjene ni sjene od mijene« (Jak 1, 17). Hvala predavačima i voditeljima grupa za njihov trud i ljubav u produbljivanju teme Tjedna. Spomenuta su velika imena otaca Drugog vatikanskog sabora koji su na sjednicama Sabora iznosili važnost uloge i mesta vjernika laika u Crkvi i svijetu, oživjele su pred nama saborske diskusije o laicima vjernicima i poslušali smo veliku poruku Koncila o mjestu i ulozi vjernika laika u Crkvi i u svijetu u predavanjima dr. Tomislava Šagi-Bunića i dr. Rudolfa Brajčića. Biblijsko utemeljenje suodgovornosti laika slušali smo u izvrsnom predavanju dr. Bonaventure Dude. Kako se pitanje laikata postavljalo kroz povijest Crkve, osobito u zadnjim stoljećima sekularizacije i materijalizma, čuli smo u predavanjima dr. Andrije Šuljaka i dr. Vjekoslava Bajšića. Poslušali smo što se ostvarilo nakon Koncila i o mogućnostima djelovanja laika u našem društvu u predavanjima dr. M. Valkovića, dr. Velimira Blaževića, Z. Bone Šagija, Jakova Jukića, dr. Josipa Baričevića, dr. Anne-Marie Grünfelder. Mnogo se toga obradilo u grupama, u javnim diskusijama, posebno za okruglim stolom.

Svjesni smo da ovaj Tjedan nije mogao odgovoriti na sva očekivanja. Bilo je potrebno ograničiti se na bitne teme, rekli bismo prvenstveno teoretske prirode. Praktična pitanja provedbe i primjene i te kako su važna, ali im se ne može plodonosno pristupiti prije dobro uočenih načelnih vjerskih zasada. Očito je da će nakon jesenske sinode biti potrebno još jednom, i to vrlo razrađeno, vratiti se na istu tematiku, osobito pod praktičnim i provedbenim vidom. U tom smislu trebat će, po uputama Druge izvanredne sinode biskupa iz 1985, dublje proniknuti u zbilju Crkve ukoliko je zajedništvo što zahtijeva novo vrednovanje pravilnih suodnosa u Crkvi, napose pod vidom »sudjelovanja i suodgovornosti« između klerika i laika, i samih laika među sobom (Završni dokument, str. 25) te u odgovornosti svih članova Crkve za svijet u kojem živimo (Završni dokument, str. 27—32). No to ostavljamo za budućnost. Accipe posteritas!

No mogli smo u svjetlu objave, snagom Duha, spoznati da smo svi jedno Kristovo Tijelo, svi članovi Božje baštine i Božjeg naroda, da svi živimo zajedništvo vjere koja se rađa, živi i raste iz liturgijskog slavlja, osobito euharistijskog, da smo svi pozvani na svetost, da smo svi jednakog dostojanstva, iako različitih službi u

jednoj Crkvi, Kristovoj Crkvi. Vjernici laici nisu samo slijepi izvršitelji, niti nastupaju u protivljenju prema kleru dok vrše svoj važan i bitan apostolat u Crkvi i u svijetu, budući su »krštenjem združeni u jedno Tijelo s Kristom, učinjeni Božjim narodom i na svoj način postali dionici Kristove svećeničke, proročke i kraljevske službe« (LG 31). Bez djelatne prisutnosti laikata Evangelje se ne može duboko ukorijeniti u duh, život i rad naroda (AG 21, 1). Crkva ne bi bila potpuno utemeljena (AG 21, 1), Crkva ne bi mogla uspjeti u svojem poslanju, da bude sacramentum mundi, Kristova zaručnica.

Kler i laici upućeni su jedni na druge i povezani zajedničkim dobrom, a ne odijeljeni ili suprotstavljeni svojim posebnim interesima... Temeljni je odnos u Crkvi bratstvo, a ono nosi sa sobom kolegijalnost, partnerstvo, dijalog, međusobno savjetovanje i uzajamno »služenje« (AA 33). Budućnost Crkve je u otkrivanju u bližnjemu bratu, nositelja živog iskustva živoga Boga, koji je pozvan da prenosi svoju vjeru drugome. Moramo se vratiti iskustvu bratstva, napustiti paternalizam. Sveti je red u službi bratskog služenja, a ne gospodovanja, zapovijedanja i podlaganja. Ako to shvatimo, blago nama i Crkvi kojoj služimo.

Na kraju iskrena hvala i zahvala svima vama koji ste ustrajali s nama u radu na ovom značajnom Tjednu. Ponajprije nadbiskupu i metropolitu dr. Franji kardinalu Kuhariću za njegovu ohrabrujuću prisutnost, za njegov aktivni doprinos na ovom Tjednu te pomoćnom biskupu dr. Franji Komarici.

Zahvaljujem redovničkim poglavarima, predstavnicima Prvostolnog zagrebačkog kaptola, sjemenišnim poglavarima, dragim gostima i promatračima. Topla hvala svima koji su na bilo koji način pomogli i pridonijeli da se ovaj Tjedan odvija uspješno i radosno: domaćinu rektoru Antoloviću i Upravi Dječačkog sjemeništa, časnim sestrama i osoblju za veoma korisne usluge, tehničkom osoblju, sjemeništarcima i bogoslovima koji su nas radosno dočekivali i bili nam uvijek na pomoći.

Hvala i svim predstvincima katoličkog tiska, izlagачima knjiga i sakralnih predmeta. Njihova prisutnost daje poseban pečat ovom našem okupljanju, značajku svojevrsnog sajma tako korisnog za svećenike.

Posebna zahvalnost tajniku Tjedna dr. A. Rebiću, koji je ponio i ovog puta onus diei, prof. dr. B. Dudi za njegovu animaciju, osobito u liturgijskom slavlju, kao i tajnici Fakulteta sestri Margareti Babić, za njezin tih i važan doprinos.

Topla zahvalnost vama, braćo svećenici, na vašem sudjelovanju i zdušnom rádu u Tjednu. Zahvaljujem Bogu za »vašu djelotvornu vjeru, zauzetu ljubav i postojanu nadu u Gospodinu našem Isusu Kristu« (1 Sol 1, 3). Ovo je trenutak da vama i preko vas povjerenom stadu od srca zahvalim u ime Fakulteta za vaše revno skupljanje kolekte za naš Fakultet, da može odgovoriti velikim zadacima u sadašnjem vremenu. Svima hvala i nagrada od Boga, posebno onim sirotama koje daju često »sav žitak« što ga imaju. Na sve vas: mir i milosrđe. »Milost Gospodina našega Isusa Krista s duhom vašim, braćo. Amen!« (Gal 6, 18).

I na kraju skromno molim dragog nam kardinala, nadbiskupa i metropolita Franju Kuharića, našeg velikog kancelara i dobročinitelja našeg Fakulteta, da nam podijeli svoj pastirski blagoslov, te podemo u miru Kristovu.

Dr. Celestin Tomic
dekan